

Mustafa YILDIZ / Hukuk Müşaviri

Gazi Valinin Mahşere Kalan Sözü

Hayat, sonsuzluğa uzanan zaman deryasının kıyısında bize ayrılan bir adacıktan ibarettir. Ebediyet içerisinde bir nokta kadar hükmümüz yok. Ancak ufkumuzla mütenasip kavrayış kabiliyetimizle, bize ayrılan zaman dilimini anlamlı hale getirebiliriz. Hayatı anlamlandırma çabasına en büyük katkıyı ise başkalarının adacıklarına kendimizinkinden inşa ettiğimiz yollarla, köprülerle yaparız. Başkaları bazen her anınızı paylaştığınız “eş” olur, bazen görmediğinizde yaşama sevincini yitirmiş gibi olduğunuz “sevgili” olur, bazen dizinin dibinde durunca ölümsüzlüğe kanat açmış gibi hissettiğiniz “ana” olur, yaslandığınızda devrilmeyecek dağ gibi bir çınara dönüşen “baba” olur, bazen gözlerinden sevgi pınarları süzülen “dost” olur, bazen aynı mecliste bir an bile bulunmak istemeyeceğiniz “yağı” olur. Hayat, biraz da, bu karmakarışık ilişkiler ağının anlamlı bir yumağa döndürme mücadelesidir.

Bu mücadelede insana en büyük kolaylığı sağlayan hususlardan biri güvenebileceğiniz, yoldaşlık edebileceğiniz, sözünden ve davranışlarından emin olabileceğiniz “güzel insanlarla” karşılaşmaktır. Mevlana için Şems, Yunus için Taptuk Emre, Fatih için Akşemseddin olmasaydı serüvenlerinin nereye varacağını kestirmek mümkün olamazdı. Rehber insanlar, fırtınalı hayat mücadelesinin deniz fenerleridir ve her birimizin hayatında böyle istinat noktaları mutlaka vardır. Bazen fark et-

“Hastalık sürecinde biz bu soylu insanlardan vefayı, vakarı, tevekkülü, sabrı, duayı, sevdayı ve cefaya tahammülü öğrendik. Bu iki ana, bu iki derya yürekli kadın, milletin nasıl ayakta durduğuna dair zaman zaman zihnimizde oluşan istifhamların cevabıydılar sanki.”

meden geçip gideriz ama kulağımızda çınlayan bir söz, gözümüzün önüne gelen bir çatık kaş, hata yapmaya niyetlendiğimizde ayaklarımızı geriye doğru çeken bir kutlu el aslında böyle insanlarla karşılaştığımızın işaretleridir.

Mesleklerimiz, iştiğal sahalarımız da hayatımızın seyirini belirleyen önemli etkenlerdendir. Kanunlar, kurallar, nizamlar, alışkanlıklar, gelenekler, davranış kalıpları hayat adacıklarımızı kuşatıverir, tektipleştirir, monotonlaştırır, yahut zenginleştirir, rengarenk kılar, prensip sahibi yapar, şahsiyetinizi geliştirmenize katkıda bulunur, hayatınıza yön verecek insanlarla buluşturur.

Bu buluşmalar, zaman deryasının kıyısında oynadığımız oyun sahamızda iz bırakır. Ancak bu izlerin kimi anlam-

sız, kimi derinliksiz, kimi yoldan çıkarıcı nitelikte olur. Ama kimisi de vardır ki karanlık bir gecede önünüzü aydınlatan mehtap gibi, yönünüzü kaybettiğinizde bakacağınız pusula gibi, dara düştüğünüzde sığınacağınız liman gibi değerlidir. Kendimi bu manada “kısmetli” insanlardan biri olarak görürüm. Hiçbirisinden gerektiği gibi yararlanamam da Tanrım karşıma örnek alabileceğim çokça “güzel insan” çıkardı. Namerde muhtaç olmamayı hayatına şiar edinmişlerle de bir arada oldum, milleti için gözünü kırpmadan canını vermeye hazır yiğitlerle de. Harama el uzatmamak için kılı kırk yaranla da yoldaşlık ettim, makamına pul kadar kıymet vermeyenle de. Kendisini maiyetinde çalışanlara siper edenle de karşılaştım, onurunu korumak için serden de yardan da vazgeçenle de.

Yaklaşık iki ay önce ebediyete uğurladığımız “Ayhan Ağabey” bazı hususiyetleri itibarıyla benim için böyle adamlardan biriydi. Ben ona hiçbir zaman “ağabey” diye hitap etmedim ama o hem benim hem de sevenleri için, dostları için bütün sıfatlarından önce bu sıfatla vardı.

İz Birakan Mülki Amirleri büyük bir maharetle ve eşsiz bir çabayla bizlere anlatan rahmetli Mehmet Aldan gibi Vali Ayhan Çevik’in mesleki başarılarını, mesleğine ve ülkemize yaptığı katkıları anlatma gayretinde olmayacağım. O’nunla uzun dönem çalışanlardan birinin nezaretinde hazırlanacak biyografik bir çalışmanın mesleğimiz açısından çok değerli olacağını düşünüyorum. Ben sadece kaymakam adayı iken tanıdığım Ayhan Ağabeyin gönül dünyama yansıyan ve rehber niteliğinde olduğunu düşündüğüm birkaç özelliğini kayda geçirmeye çalışacağım.

94 Temmuzuydu. Anam, köyden dualarla yolladı beni Gümüşhane’ye, mesleğe ilk adımı atacağım, kaymakam adayı olarak memuriyete başlayacağım vilayete. Hayaller, hülyalar, heyecanlar, idealler birbirine girmiş. Kafam karma karışık. Vali Yardımcıları Selim (Cebiroğlu) ve Nusret (Şahin) ağabeyler ile 2002 yılında Hakka

yürüyen kıymetli dostum Ahmet(Sucu)’in rehberliğinde girdik makama. Devlet kapısı, Anadolu’da tedirgin eder insanları. Dara düşmeden, zora kalmadan uğranmaz kolay kolay. Haliyle ilk defa bir valinin makam odasındayım ve ellerimi bile nerede tutacağımın telaşı içerisindeyim.

Telaşımı makamda oturan adam giderdi, yüzünden pek eksik etmediğini daha sonra öğreneceğim tebessümü ve içten gelen “gel bakalım kaymakam bey” ifadesiyle. Vali Bey bizden biriydi. Sokakta gördüğümüz, şakalaştığımız, sohbetinden hoşlandığımız Anadolu insanlarından birisi vardı karşımda. İlk bakışta güven telkin eden, kaşlarını çatığında bile çizgilerini yitirmeyen güleç bir yüz. Sınırları biraz zorlamak pahasına Ahmetle kendi aramızda O’na verdiğimiz isimle “tonton vali” vardı valilik makamında.

Vali Beyin şahsiyetinin en bariz vasıflarından biri milliyetçiliği idi. Hayatının her döneminde, taviz vermeden, katksız bir milliyetçi olarak kaldı. Türk milletine sevdalıydı ve hizmet ederken ki coşkulu halini bu sevdaya borçluydu. Çalışırken yorgunluk ifade ettiğine tanık olmadım. Bu aziz milletin huzuru için her türlü riski alacak bir gözü karalığa sahipti. Cesurdu. Terör örgütlerinin hedefi olmasına rağmen en ufak bir yılgınlık emaresi göstermeden hayatını sürdürmeye çalıştı. Milleti için bedel ödemeye hazır bir ruh halini yaşardı. Temkinli davranması doğrultusunda yapılan uyarılara rağmen sesini kısmamayı tercih ederdi.

Rahmetli valinin öne çıkan özelliklerinden biri mesleğine ve meslektaşlarına duyduğu sevgiydi. Kaymakam adayı olmamıza rağmen bizlere yıllardır mesleğin içerisindeymişiz gibi davranırdı. Unutamadığım anılarımızdan biridir: Kelkit’in köylerine yapacağı bir ziyaret için sabahleyin hazır olmamızı istedi. Gümüşhane’nin çıkışında öğretmenevinde kalıyorduk. Sabahleyin, aracımızı ayarlayıp yolun kenarında beklemeye başladık. Birazdan Vali Beyin aracı yanımızda durdu.

Korumasını indirdi ve Ahmet'le beni aracına davet etti. Konvoyda Jandarma Alay Komutanı ve İl Emniyet Müdürü olmasına rağmen, genç meslektaşlarını onlara tercih edip yanına almasını hep sıradışı bir incelik olarak değerlendirmişimdir. Her ziyaret ettiğimiz yerde yanına oturtur, haziruna bizleri tanıttırdı. Kaymakamlarının başarılarıyla iftihar eder, kendi başarısı olarak görür ve yüreklendirirdi. Eruh Kaymakamlığım sırasında maiyetinde çalıştığım Vali Nuri Okutan o dönem Kelkit Kaymakamıydı ve ülke çapında popülerdi. Yerel ve ulusal medyada Vali Beyden daha çok yer alırdı. Ayhan Ağabey bunu latife konusu yapar, hoşnutluğunu ifade eder ve kaymakamının başarısı için tüm imkanlarını seferber etmeye devam ederdi.

Bürokratlarını ezdirmemek için kendini siper ederdi. Kaymakamlara “doğru bildiğinizi çekinmeden yapın. Sorun çıkaran olursa, Vali Beyin emrini yerine getiriyorum” güvencesini verebilecek kaç yönetici tanıyor sunuz?

Altı ay boyunca neredeyse her gün yanındaydık. Bir kere bile meslektaşları ve mesleğiyle ilgili serzenişte bulunduğunu hatırlamıyorum. Vali yardımcılarında biri fikriyatı itibarıyla Vali Beyden çok uzaktı. Birgün aldığı aşırı alkolün tesiriyle bir kavgaya karışmış ve dayak yememek için silahını bir vatandaşa doğrulttuğundan karakolluk olmuştu. Meslektaşının düştüğü duruma çok üzölmekle birlikte her türlü yardımın yapılması talimatını vermiş ve takip eden günlerde hadise hiç olmamış gibi davranmış, diğer vali yardımcılarıyla aynı kefedede değerlendirmeye devam etmişti.

Vali Bey için “devlet adamlığı” çok önemli bir unvandı. Saygınlığına hâlel getirecek davranışlardan uzak durur, samimiyetinin ölçüsünü iyi ayarlar, gereksiz cümleler sarf etmekten imtina ederdi. Kuralcı değildi ama devlet nizamına önem verirdi. Sonraki yıllarda kendisine Emniyet Genel Müdürlüğü teklif edildiğinde teamülle-re aykırı bir usulle göreve getirilmesi söz konusu olduğundan kabul etmediğini biliyorum.

Gümüşhane’de ilk valiliğini yapmasına rağmen davranışlarında bir telaş emaresi görülmezdi. O’nda istigña ve tevekkül bir karakter halini almıştı. Hayatı huzur içerisinde sürdürebilmenin kodlarını bulmuş bir insan rahatlığına sahipti.

Ayhan Ağabeyin özelliklerine sahip yöneticilerin gittikçe azaldığının farkındayım. . Karakter zafiyetinin toplum tarafından alkışlandığı bir zaman dilimini yaşıyo-

ruz. İyi insanların iyi atlara binip gittiği bir ülke olduk ne yazık ki. Şahsiyet sahibi olmanın değersizleştiği, ilkelerin anlamını yitirdiği, herşeye rağmen makamı muhafaza etme anlayışının yaygınlaştığı dönemleri yaşıyoruz. Oysa “ şahsiyetiyle ilgili meseleleri halledemeyen kişilerin herhangi bir şeyi doğru anlaması, bir “iş” düzgün yapması, ilkece mümkün değildir. Çünkü yapamaz. Mutlaka bir şeyi eksik veya yanlış yapar. Çünkü şahsiyet, kendini tanımak, nerede olduğunu, niçin yaşadığını ve en önemlisi neyi nasıl yapacağını yani dünyada işgal ettiği yeri ve anlamını bilmek hususunda insana bir basiret, bir biliş gücü yükler. İnsanın dünya ile ilişkisini şahsiyeti tayin eder.”

Ayhan Ağabeyle kaymakam refikliği için Gümüşhane’den ayrılmamdan sonra uzun yıllar görüşmedim. Tokat Valiliği sırasında terörle mücadele konusundaki gayretleri O’nu bir örgütün hedefi haline getirmiş, Çankırı’da koruma polisi ve iki lise öğrencisinin şehadeti ve kendisinin ağır yaralanmasıyla sonuçlanan bombalı bir saldırıya uğramıştı. Saldırıdan mucize eseri kurtulmuş, iki ay kadar tedavi gördükten sonra kendisini karşılayan binlerce Çankırı’ya “Çok fazla bir şey hatırlamıyorum. Acıyı büyük ölçüde sizler çektiniz. Ailem, akrabalarım, dostlarım çekti. İnşallah bu sağlıklı dönüşüm sizlerin çektiği acının karşılığı olacaktır.” sözleriyle seslenerek ve “Gazi Vali” olarak göreve dönmüştü. Yeniçağa’dan ziyaretine gitmiştim. Kendinden çok şehitlere ve ailelerine üzölüyordu. O aileleri ömrünün sonuna kadar gözetmeye ve dertleriyle ilgilenmeye devam ettiğini biliyorum. Vefa, O’nun şahsiyetinin ayrılmaz bir parçasıydı.

Gazi Valiyle yollarımız son olarak Ankara’da kesişti. Bakanlıkta makamlara fazla uğramazdı. Bir kahve içimini geçmeyen süredeki ziyaretlerinde genelde kendisinden yardım isteyenlerin sorunlarına çözüm arardı. Başkentte yapılabilecek iyi işlerden biri Cuma sabahında Hacı Bayram ziyaretidir. Bir yaz günü erken saatlerde Hacı Bayram’a doğru giderken O’nu hızla adımlarla mahalle camisine giderken gördüm. Birlikte Hacı Bayram’a gitmeyi teklif ettim ve yaklaşık bir yıl boyunca her Cuma sabahı O’nunla yol arkadaşı oldum. Yola çıkmadan telefon açardım. Zamanlamaya dikkat eder, bir iki dakika bile kapısında beklediğimde huzursuz olurdu. Hacı Bayram Camiinde Cuma sabahı toplanan kalabalık, özellikle gençler, O’nu duygulandırır, zaman zaman Cami çıkışında karşılaştığı dostları, heyecanlandırır. Kazadan bir süre önce karşılaştığımızda havalar müsait olunca ara verdiğimiz o programa ve Dikmen Vadisinde yürüyüşlere başlayalım diye kavilleştik.

“Kaderin üstünde var olan Kader” bir çok şeyi olduğu gibi o planımızı da yarım bıraktı. Oğlunun nişan törenini müteakip, çok sevdiği Balkan coğrafyasına yapılacak resmi bir ziyarete katılmak için Ankara’ya doğru sefer halindeyken O’nu aramızdan alan müessif kaza meydana geldi.

Kaza sonrası tüm sevenleri umutla yaklaşık 2,5 yıl bekledi. Her gün bir güzel haber için telefonlar açıldı, Vali Beyin sağlığı soruldu. Zaman zaman vücudunun verdiği pozitif tepkiler yürekleri heyecanlandırırsa da Ayhan Ağabey dönüşü olmayan sefere çıkmıştı.

Hayatının son döneminde büyük sıkıntılar çekmişti. Yaklaşık 15 yıl sürekli ölüm tehdidi altında yaşadı. Çankırı’da uğradığı saldırı O’nu hem fiziki hem ruhi olarak çok yaralamıştı. Bilecik valisiyken konaktan uğurladığı kardeşini yarım saat sonra hemzemin geçitte trafik kazası sonrasında kaybetmesi O’nu derinden sarsmıştı. Ve son olarak Bolu’daki kazadan sonra geçirdiği ama neleri yaşadığını bilemediğimiz ve tarif edemediğimiz dönem.

Gazi Vali’nin sıkıntılarla dolu hayatında iki büyük dayanağı vardı. Biri “Osmanlı kadını” dendiğinde gözünüzde canlanan soylu, vakar sahibi anası, ve bitmek tükenmek bilmeyen duaları. 80’li yaşlarını sürerken iki evladının ardından sessizce ırmaklar gibi yaşlar dökmek zorunda kalan Anadolu çınarı, ninemiz... Diğeri her zorlukta, darlıkta, sıkıntıda eşine kol kanat geren, yanında olan Nuran Hanımefendi. Kaza sonrasında Bolu’da kendilerine tahsis edilen odada ziyaret ettiğimiz-

de O’nun tevekkülüyle sarsılmıştım. Sabrın, musibet anında gösterildiğinde kıymetli olacağına dair ölçünün yaşayan timsaliydi adeta.. Arkadaşlarla ziyaret sonrasında hayranlığımızı ifade etmiş ve böyle insanların artık yetişmediğinden bahsedip hayıflanmıştık. Hanımefendi Ayhan Ağabeyin bu kazanın da üstesinden geleceğine kalben inanmıştı. Gözlerinden, kirpiklerinden, mimiklerinden, ellerini tutuşundan işaretler alır, etrafına heyecanla anlatırdı. Saatlerce hastasına ülkede ve yakın çevrede olan bitenleri tatlı tatlı hikaye eder ve davranışlarında bir değişim beklerdi. 2,5 yıl boyunca her gün Vali Bey’in ağızından çıkacak ve kendisi için dünyanın en değerli armağanı olacak bir tek sözcüğü duyma ümidiyle yaşadı, sevdiği insanın yanında sabahlara kadar uykusuz durdu. Heyecanını, beklentisini, dualarla donattığı umudunu, son ana kadar muhafaza etti ama o söz bu dünyada söylenemeyecekti. O sesi duymak mahşere kalmıştı.

Hastalık sürecinde biz bu soylu insanlardan vefayı, vakanı, tevekkülü, sabrı, duayı, sevdâyı ve cefaya tahammülü öğrendik. Bu iki ana, bu iki derya yürekli kadın, milletin nasıl ayakta durduğuna dair zaman zaman zihninizde oluşan istifhamların cevabıydılar sanki.

Ayhan Ağabeye, Gazi Valiye, istikamet üzere duruşuna şahit olduğum dava adamına, seher vakitlerinde yol arkadaşlığı yaptığım gönüldaşa bir kere daha rahmet diliyorum. Hayat, O’nun gibi insanlarla bizleri buluşturduğu için güzeldir ve cennet sevdiklerimize, En Sevdigimize kavuşturduğu için bir muştudur.